

Сања Савић Милосављевић

ПРИЧА О МИКИ МРАВУ

Сања Савић Миросављевић
ПРИЧА О МИКИ МРАВУ

Уредници:
Младен Миросављевић
Драган Деспот Ђорђевић

Лектура
Јелена Кршић

Прелом текста
Марко Хубер

Дизајн корица
Марко Хубер

Илустрације
Ауторка

За издаваче:
Марија Живановић Илић
Сања Савић Миросављевић

Штампа
Пресинг издаваштво, Младеновац

Тираж
300

Издавачи:
Народна библиотека „Вељко Дугошевић"
Цара Лазара 13а, Голубац

Бедем књиге д.о.о.
Витезова Карађорђевог звезде 42д, Београд
www.bedem.rs
bedemknjige@gmail.com

Београд, 2023.

Сања Савић Милосављевић

ПРИЧА О МИКИ МРАВУ

БЕДЕМ

Књига је објављена уз подршку Министарства културе
и информисања Републике Србије

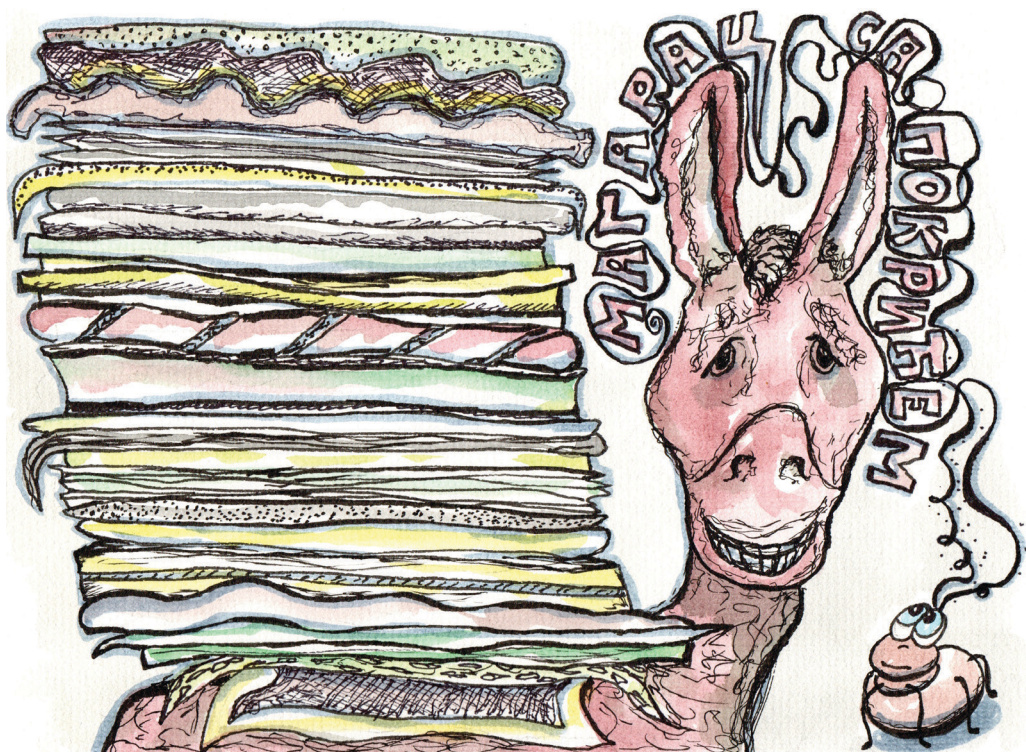

Република Србија
Министарство културе

Живот градских мрва тежи је од живота мрва који станују на некој ливади или на селу. Бака је то сваког дана понављала, али Мика јој баш и није вјеровао. Што би тамо гдје нема случајних мрва било љепше него овдје гдје час неком испадне крушка, час пола кроасана, час пола коцке чоколаде... Чинило му се да тежина о којој говори потиче од бакиног големог сјећања. Слушао је Мика како је њихову колонију радника, док је он још био малецка ларва, један мрав војник наговорио да се попну у лубеницу и крену у град. Баба је сада знала, оно што тада није, да ни тај мрав, Лепи, никада није био у граду. Њих је повео са собом тек као покриће и испали

су, баба је тврдила, потпуни магарци. Мика није знао шта је то покриће, а није знао ни шта су магарци. Ипак, он је рођен у пукотини између двије цигле на мјесту гдје се окурила фасада велике жуте зграде. Такорећи – градско мравче. Зна како избјећи аутомобилску гуму, ђон пролазника, перача улице, али како изгледа магарац и шта је то покриће, није имао благе везе. Уосталом, имао је тек два дана, ко зна, можда некад упозна неког магарца са покрићем.

Мика једва да је знао шта је досада, иако је слутио да она каткад може да буде чаробна. Мрави око њега су стално радили. Мика би био задовољан мрвицама које би се неминовно нашле на плочнику пјешачке улице у којој су живјели.

– Чему толика журба? – увијек је Мика питао маму.

– Ми смо мрави. Наше је да радимо.

– Али зашто?

– Зато што ће доћи зима.

– И зими људима испада храна...

Мама би се загледала у даљину и тада је Мика знао да то има неке везе са селом. Када би Мика ставио руку на груди, морао је да буде поштен. А поштење му је налагало да мајка ипак није била глува за његове потребе. Кад год би успјела да ухвати слободан тренутак, застала би пред рекламом или старим новинама и показивала Мики слова.

Мика је у словима уживао. Сва су му личила на нека бића или предмете из његовог окружења и био је очаран мишљу да од свега неколико словаца може да се направи било која ријеч на свијету.

Бака, која је убрзано старила, имала је нешто више времена за причу него мама, само што су њене ријечи, за разлику од маминих, биле пуне љутине. Као да сваки дан поједе по десет љутих паприка, а не кап урнебесоса која падне на мрвици хљеба кад неко наручи пљескавицу... Каткад је говорила Мики да је његова мајка некоћ стајала на прозору стана у коме се само читало.

Тада је чула да људи једни другима надијевају имена. Слушала их је како рецитују предивне пјесме неког пјесника Мике, због чега је пожељела да свој мрављи свијет макар мало промијени.

– И ето ти. Умјесто да будеш обичан мрав, ти си Мика мрав.

– Узбуна! – узвикну неко из гомиле прекидајући баку кад је Мики прича постала најзанимљивија.

На то упозорење, десетине мрва са свих страна пјешачке улице кренуло је према великој маси сладоледа од јагоде која се разливала из корнета по асвалту, а коју је дјевојчица управо испустила из руке.

– Купићу ти други! – рече јој мајка и одвуче је на страну.

Мрави заобиђоше локвице суза које је дјевојчица исплакала у околини просутог сладоледа и прионуше на посао. Све више и више их је прилазило и лизало својим малим језичићима љепљиви слатки крем који се разливао по ужареним плочама.

Мајка дође по Мику и они брзо кренуше. Избјегоше неколико опасних корака пролазника и дочепаше се сладоледа. Мајка је помогла Мики да се прогура кроз гомилу и домогне комадића јагоде, а потом се запути према врху брдашцета гдје је неколицина мрава покушавала да преломи корнет и распарча га.

– Куда ћеш, мама?

– Шта би ти волио највише на свијету?

– Волио бих да учимо слова по читав дан.

Мајка му показа на корнет.

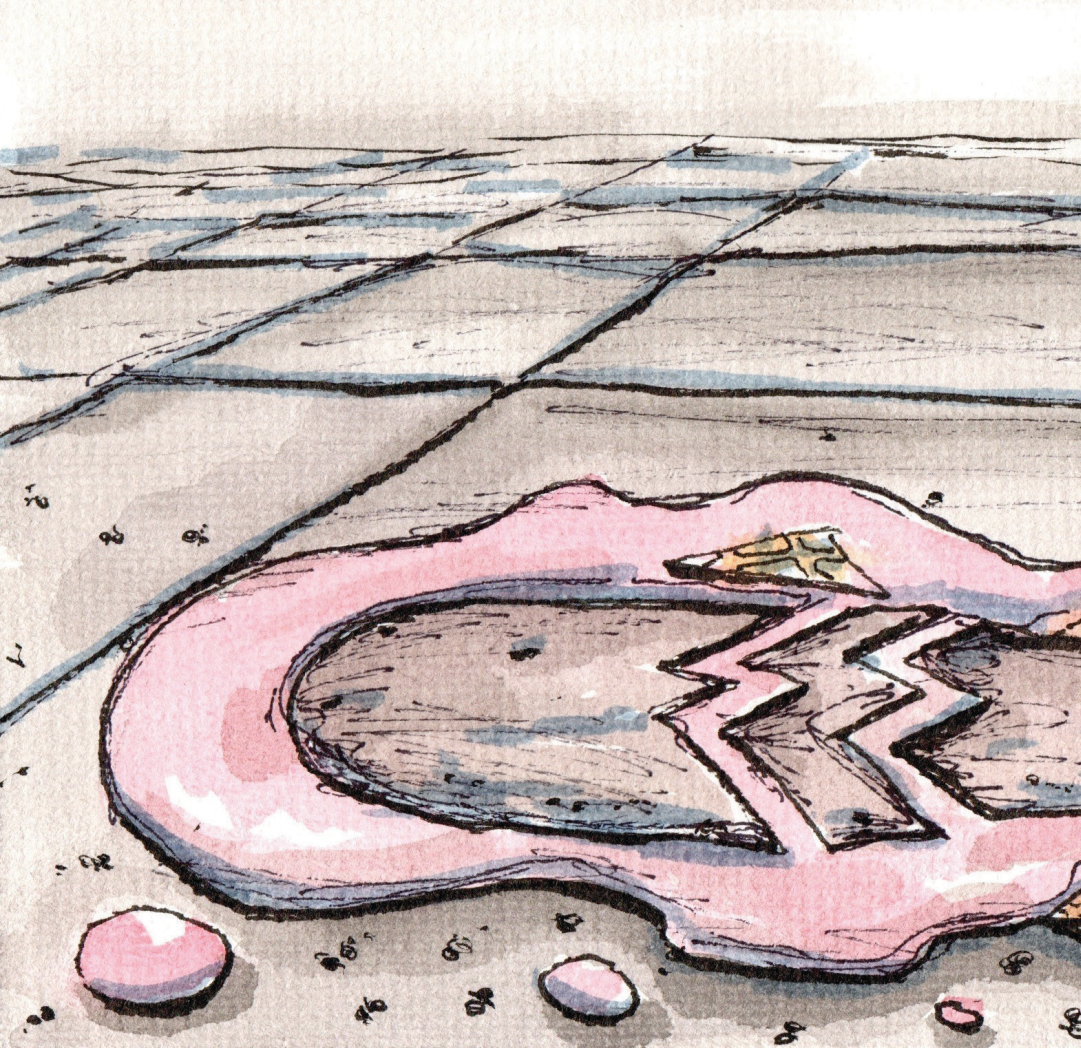
– Ако се домогнем једног његовог комада, нећемо имати проблема са храном читавих пет дана. Има да те научим све до једног слова.

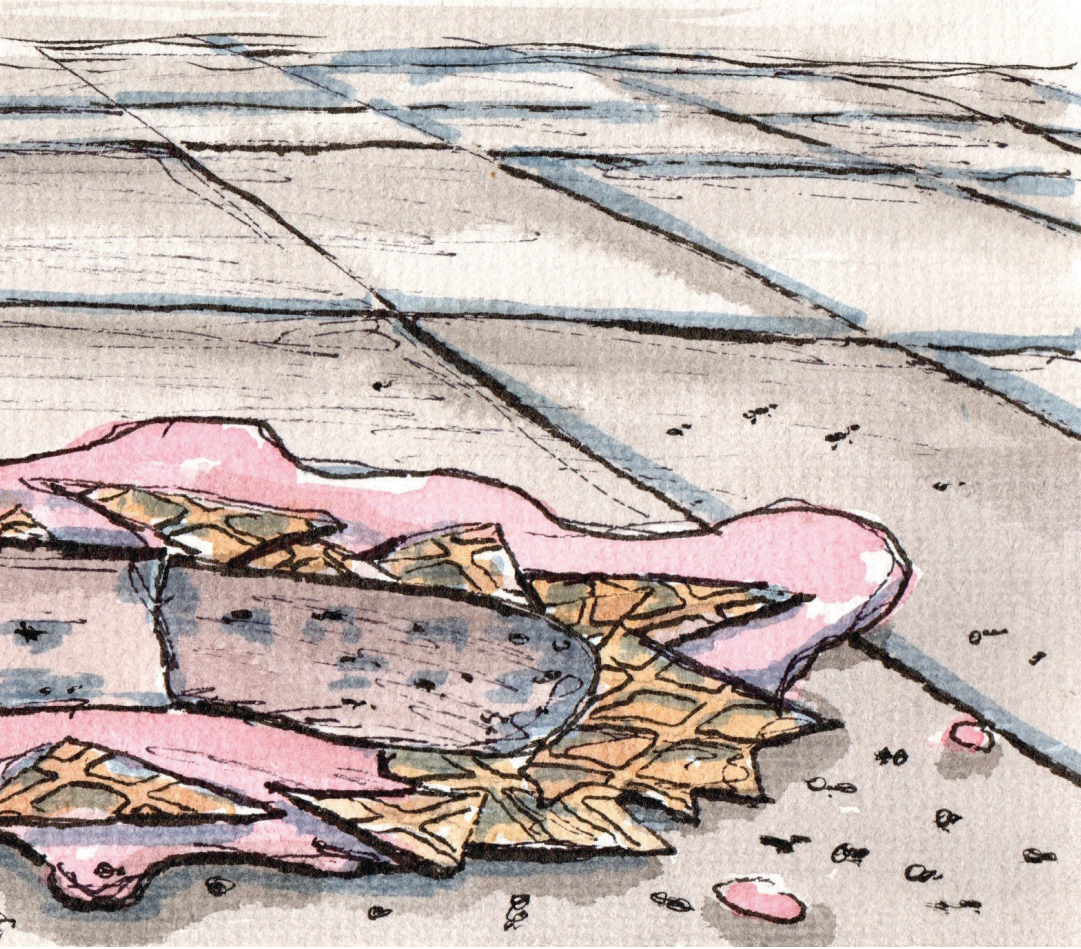
Мика задовољно климну главом, а мама настави пут ка корнету док су јој ножице упадале у љепљиву масу.

Мислила је мама о томе колико ли ће Мики требати да научи да ради, а на трен чак помисли да би могла и да га послуша – да понекад вјерује да ће се наћи мрва и током зиме. Обећа себи да ће убудуће више времена проводити с њим, и не слутећи да ће већ следећи

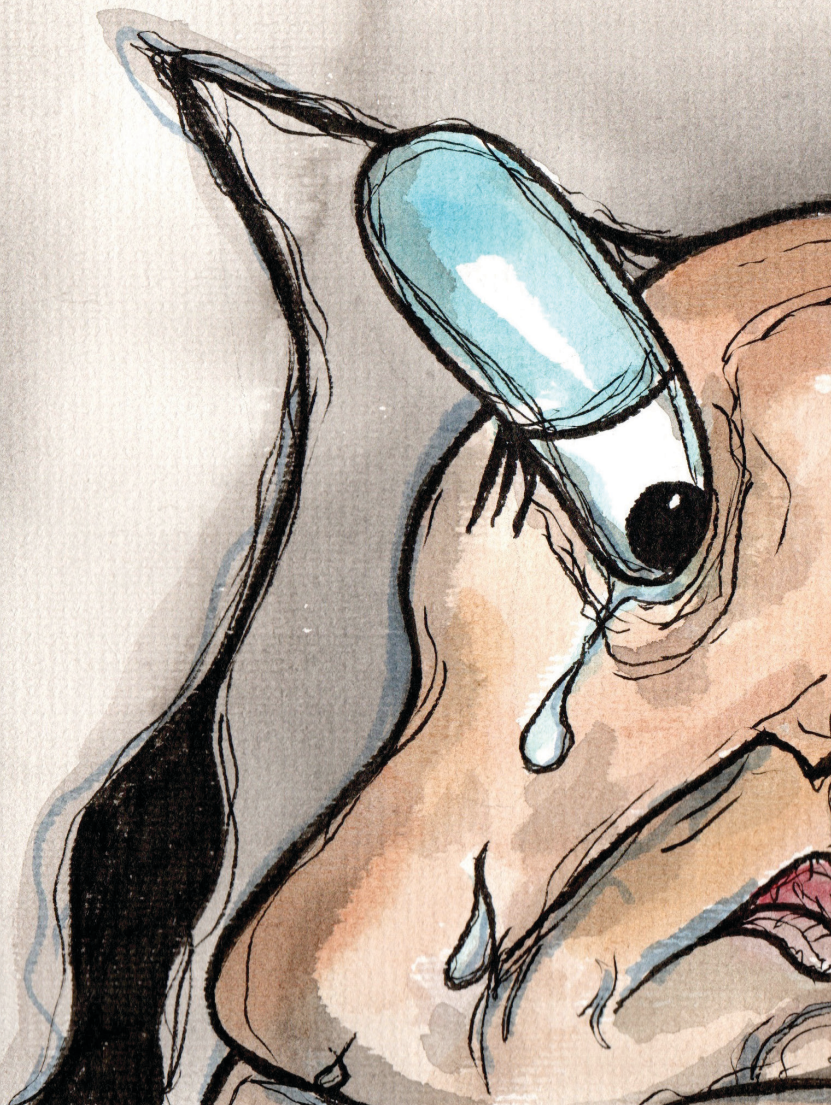
тренутак ријешити све њене бриге гледе Микиног одрастања, али и натјерати је да не испуни обећање.

Мика се безбрижно играо с пријатељима у сладоледу. Гласан смијех прекину сјенка која се попут великог облака надви над њима. Немарни пролазник нагази корнет сладоледа, а потом гласно опсова због упрљане ногавице, ни не хајући за масакр који се управо догодио у мрављем свијету.

Десетине мрава било је згажено. Они који су преживјели махом су били потопљени у розе масу, борили се за дах или покушавали да извуку неког свога ко је имао мање среће. Мика, који се увукао у шару човјекове ципеле, промоли главу док су му се ноге лијепиле једна за другу.

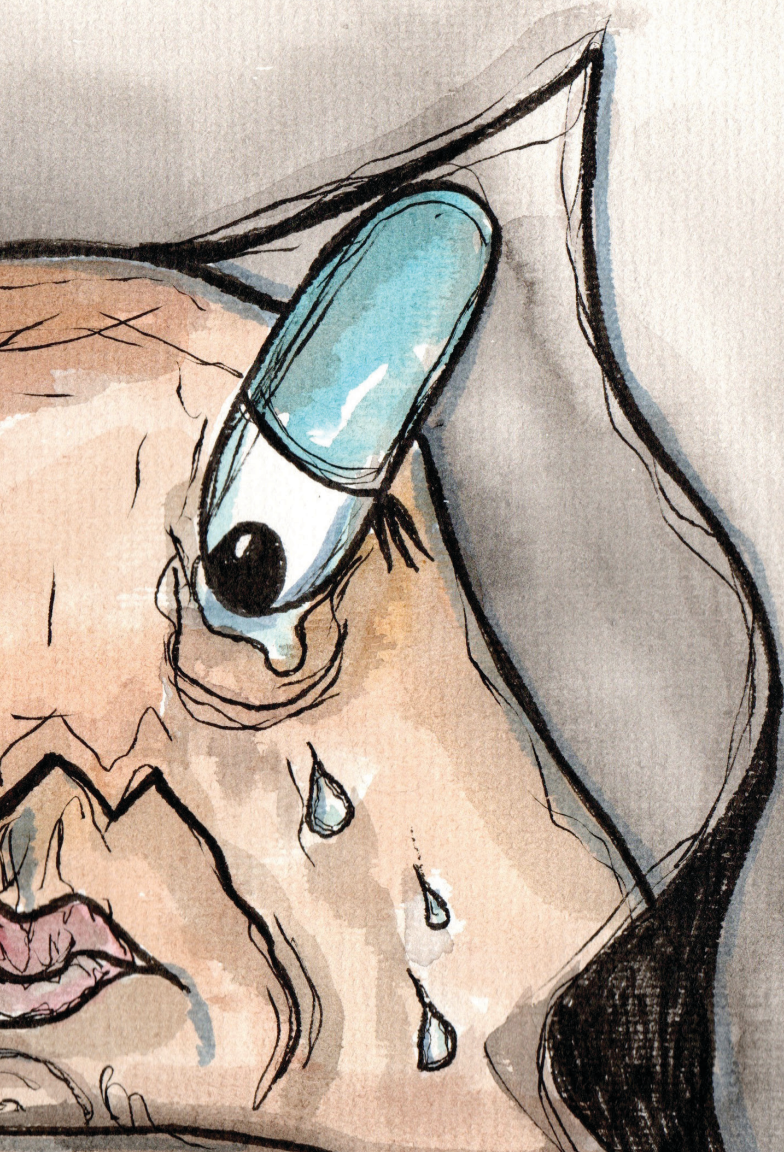
– Мама?! – повика.

Препознавши његов глас међу стотину других који су плакали и јаукали, бака дотрча до Мике. Угледавши је, као да се није обрадовао.

– Гдје је мама?

Бака покуша да сакрије. Да промијени тему. Бака није знала како – најтеже је сакрити оно што не постоји.

– Згажена је, Мико.

Мика примијети како све око њега почиње да се врти. Једном му се десило нешто слично. Био је са мамом када их је чистачица покупила метлом. Одлетјели су све до фасаде, треснули о зид заједно са прашином и мрвама, а онда брзо утекли у пукотину. Али ово је било много горе. Сада није било маме.

Бака је покушавала да га утјешу.

– Такав је мрављи живот. Данас те има, сутра нема. Полази. Немамо шта да чекамо ту.

Бака крену за осталим мравима који су у јуришу бјежали на све стране.

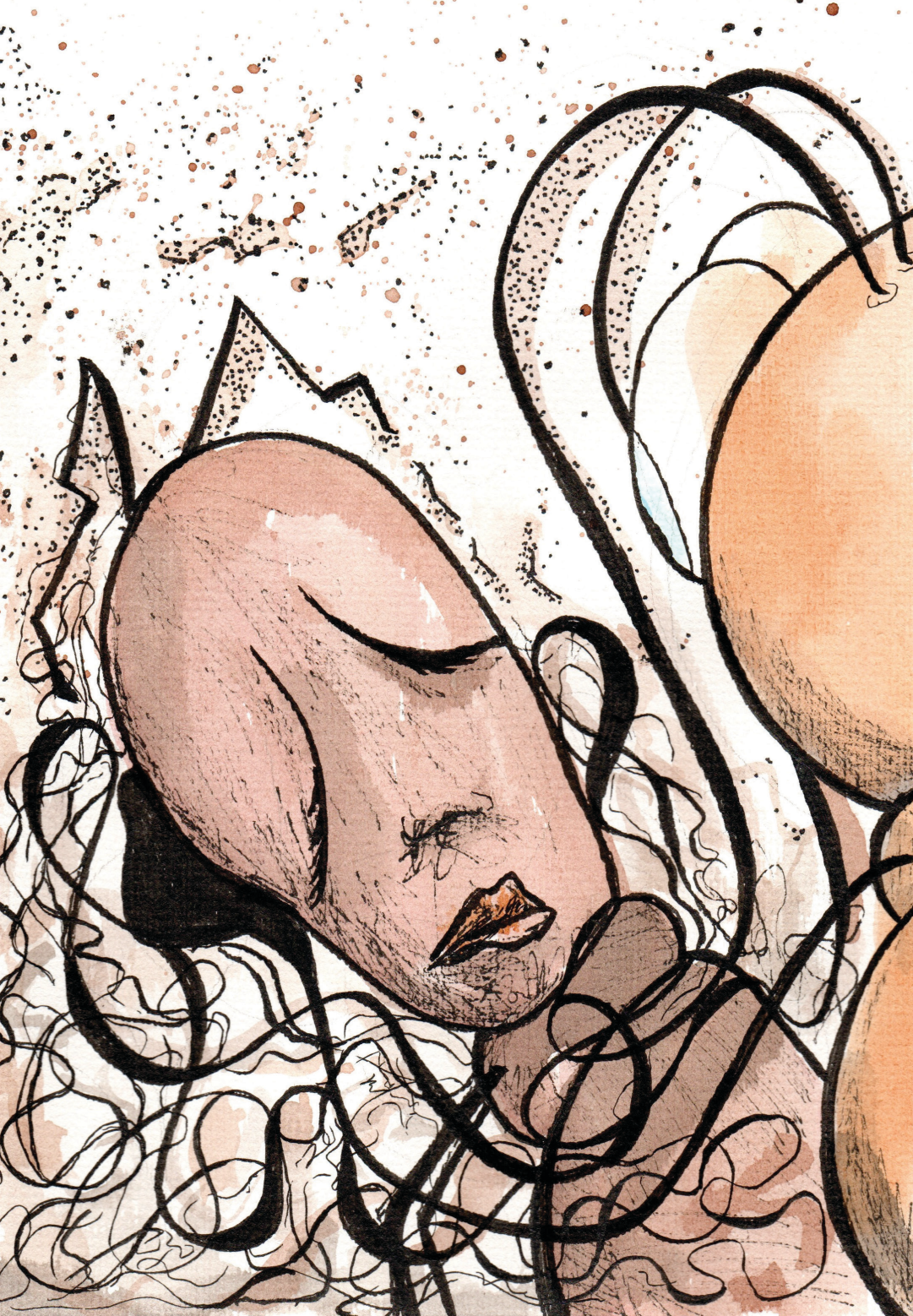
– Хоћу да је нађем!

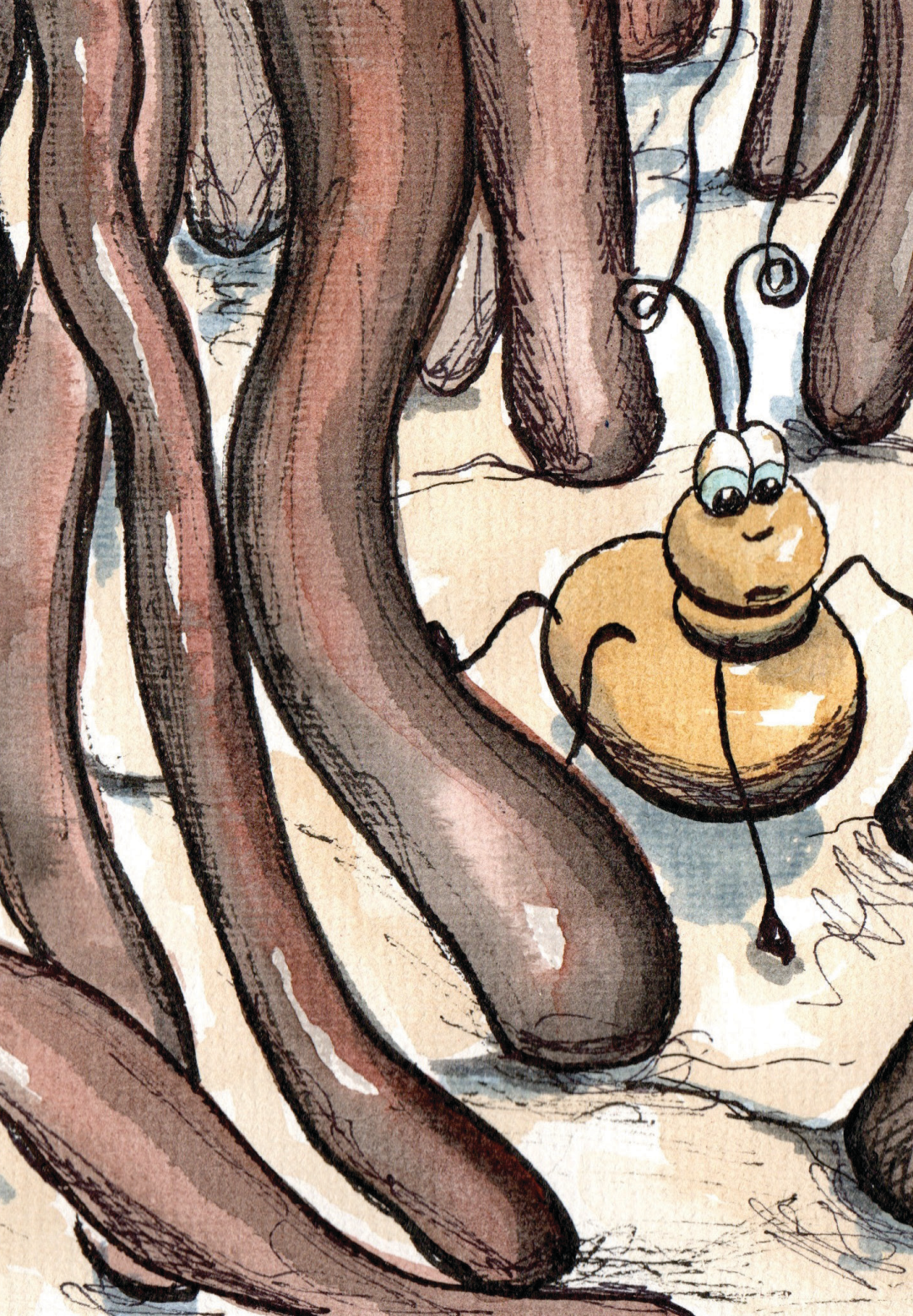
Мика, не чекавши да му бака ишта одговори, свом снагом одјури ка средишту сладоледа. Један дио њега је вјеровало бакиним страшним ријечима, али у другом дијелу се сакрио трачак наде да то можда ипак није истина.

Копао је по комадима корнета оставши потпуно сам. Већ је почео да губи наду када коначно препозна поломљену ножицу своје мајке. Испод пригњеченог тијела на земљи је била разливена мрља провидне течности.

Мика је стајао укочен.

Ујутро је Мику пробудио звук старе метле која га је, чистећи готово скорјели сладолед, одбацила на другу страну улице.

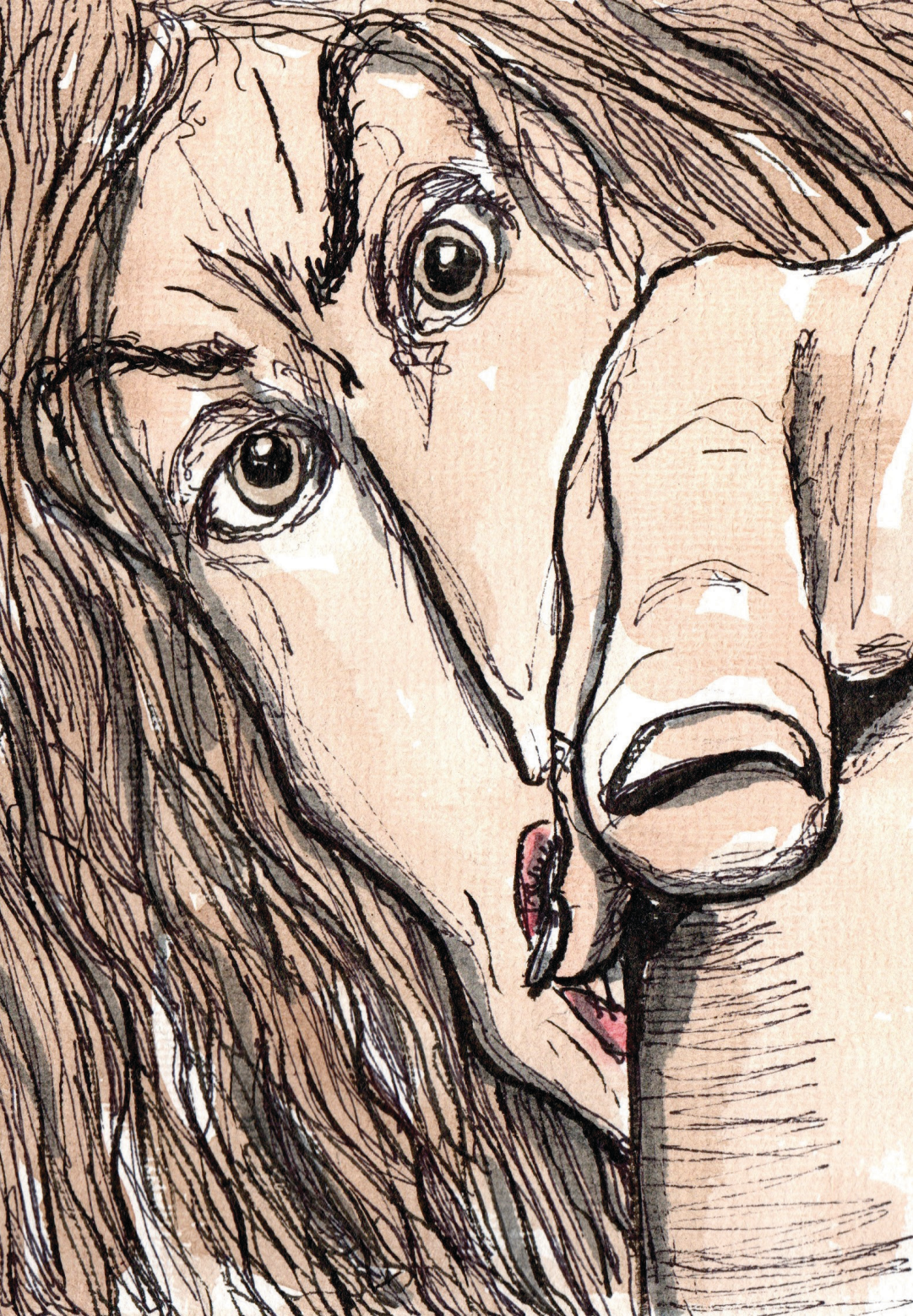

A watercolor illustration of several thick, gnarled tree trunks in shades of brown and tan, set against a light, textured background. The trunks are rendered with soft, blended colors and some darker, more defined lines to show texture and depth. The composition is vertical, with the trunks curving and overlapping.

– Када је много тешко, ти ходај. Не постоји погрешан излаз из туге – сјећао се Мика матиних ријечи које није разумијевао, али сада је знао да је прави час да их примијени.

Тумарао је ивичњацама града. Виђао је различите бубе, али не среће нити једног познатог мравца. Немарно се поче пењати на једно једино дрво у непознатој улици. Дође до самог врха гране. Обузеше га мисли о томе како растемо баш тамо гдје смо најтањи, попут ове гране, и управо онда када смо најосјетљивији, као можда он сада. Мика би већ помислио како је много паметан, кад дуну вјетар и обори га на нечију главу. Ех, да је Мика

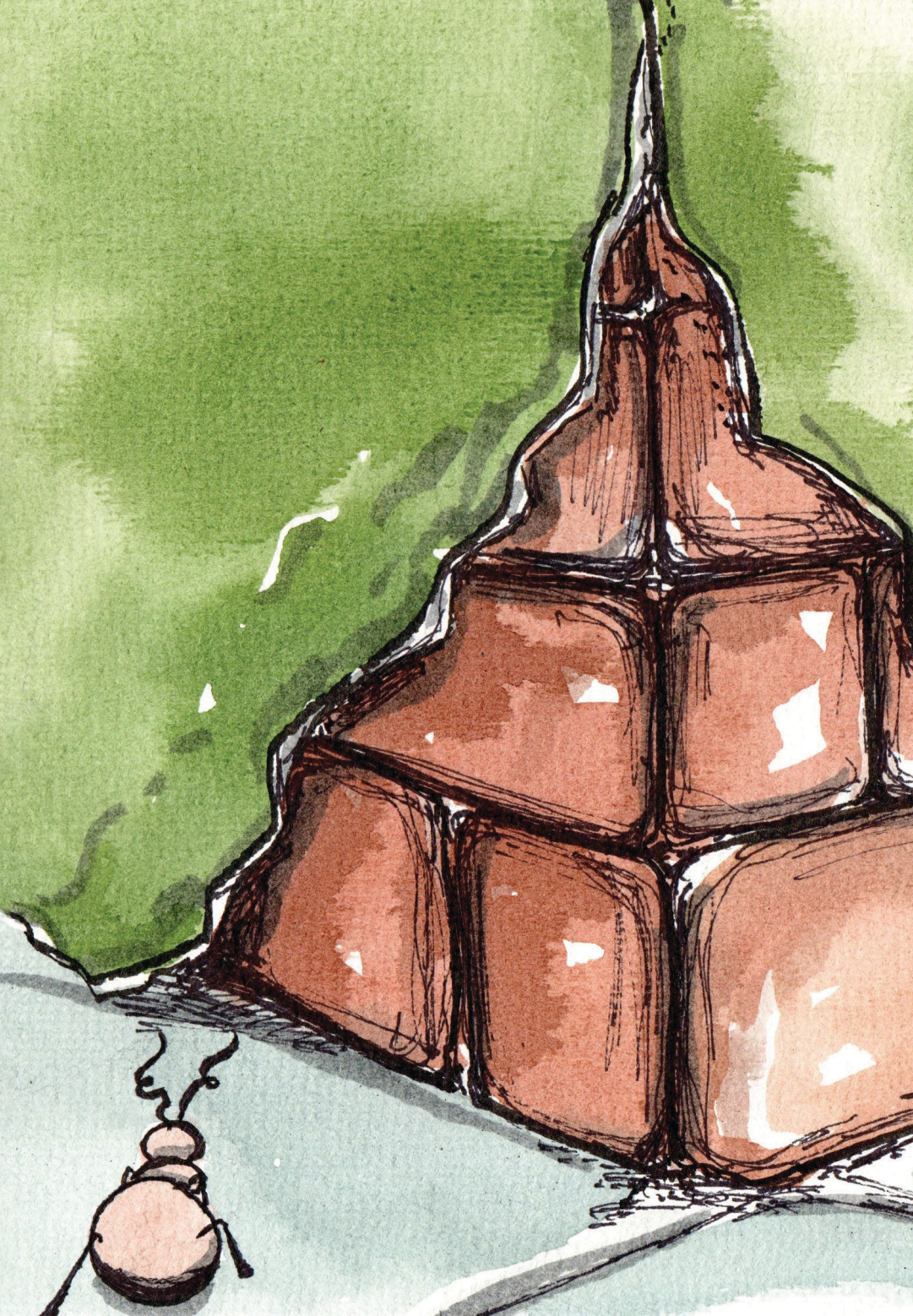

тад знао шта му се догодило... гдје би му био крај. Не. Он се нашао у густој шуми високих црних стабала која су подрхтавала.

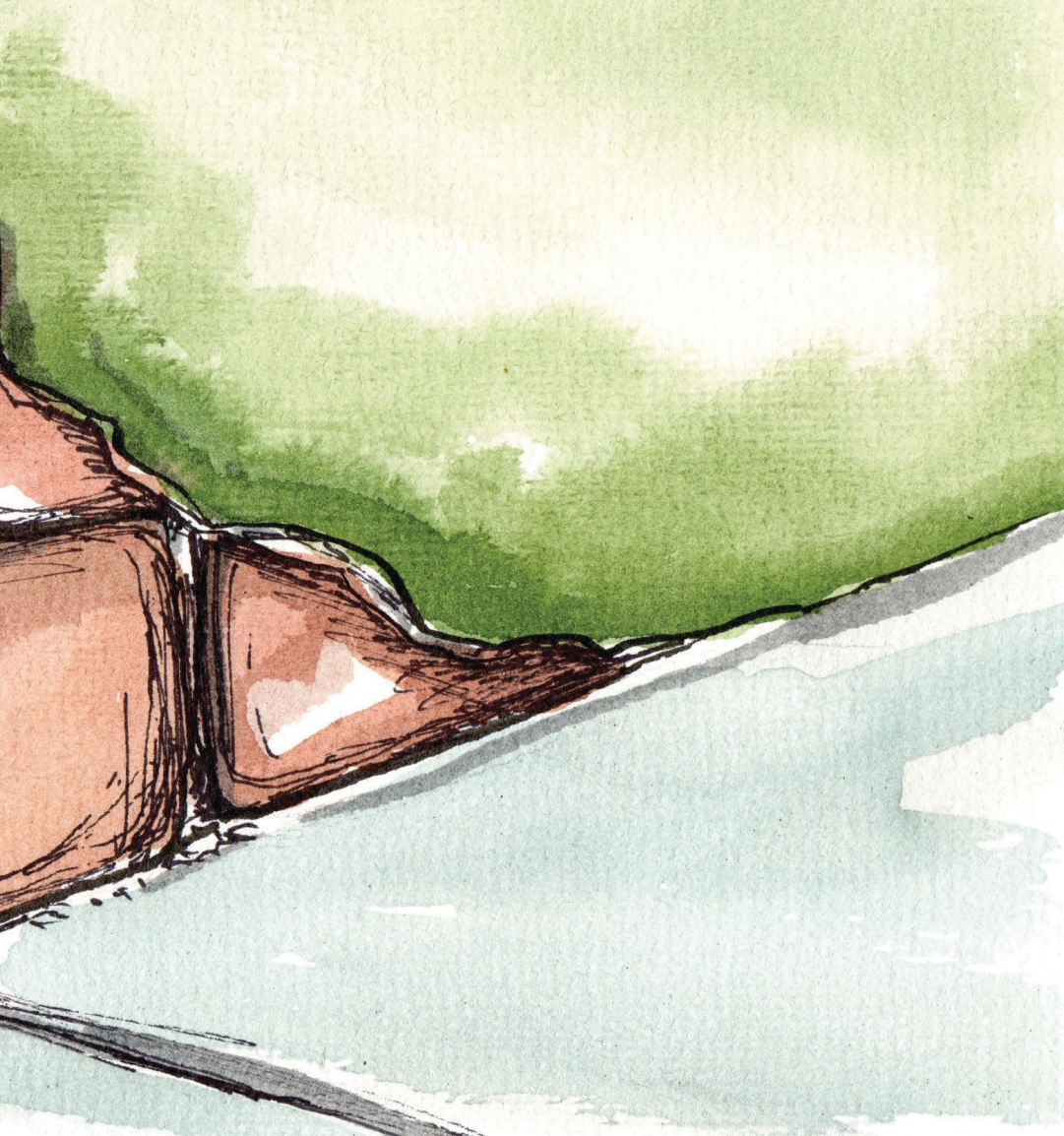
Кренуо је према чистини. Мика изби на чело и сав срећан што је схватио гдје се налази, заплеса преко бора човјека из чије косе је управо извукао живу главу.

Међутим, жена која је, по Микином виђењу, напачке стајала преко пута овог црнокосог човјека, упирала је прстом у Мику, вичући и гадећи се.

– Мрав! Фуј!

Док је Мика схватио да се ова жена њега гади, док се осврнуо око себе у нади да има још неки мрвац у близини, док је појмио да га је њен страх утростручио – човјек је увелико затресао главом.

Мика паде на земљу и болног тура брзо оде до прве пукотине у којој ће имати барем мало времена за размишљање.

Прво помисли: не може мисао да падне на главу докле год вреба туђа ципела.

Друга мисао је била: овај човјек га се уплашио, или барем, ако ништа друго, успио је да га наљути.

Мики дође и трећа мисао, али она није пала с неба него допутовала из срца: на људе је љут.

Мика задовољно погледа по свим вратовима људи који су пролазили. Сјети се како је један такав човјек згазио његову мајку. Насмија се злоћкасто. Светиће се. Мама се сигурно не би сложила са том одлуком. Међутим, она сад није ту. Можда је због тога помало љут и на њу.

Није желио да губи времје. Одлучи да одмах почне да се завлачи међу њихове одвратне прсте, косу, вратове и да им загорча живот.

Мики дође и четврта мисао: баба увијек говори да је мрављи живот много краћи од људског.

– Не мари – рече Мика сам себи. – Баш због тога нећу изгубити ни часа!

Мика уздахну као какав ратник што се спрема за бој. Осмотри ситуацију, наоштри вијуге и крену у напад.

Прва жртва је била дјевојчица која је пролазила с мајком улицом. Мика успједе да се попне на њену ципелицу док је чекала мајку да јој купи сладолед.

Брзо јој претрча преко чарапа, сукње и мајице, провуче се испод мишке и крену према шаци баш када је дјевојчица узела сладолед који јој је мајка пружала.

– Три десно, два лијево, лагано, лагано... – Мика заголица дјевојчицу да се сва накостријеши, а потом је рука страшно засврби и доби неиздрживу жељу да се почеше.

Сладолед јој, наравно, паде на земљу, а Мика побједнички скочи. Није желио ни сладолед ни корнет, биле су му сасвим довољне њене сузе, које су падале попут кише свуда око Мике, који одлучи да ово буде тек почетак.

Много је људи пропатило тога дана, а нико ни слутио није да су то намјерне смицалице само једног јединог мрава. Страдали су пекар коме је купац пријетио да ће га тужити, возач аутобуса који је замало направио судар, конобарица која је просула поруџбину по највјернијој муштерији...

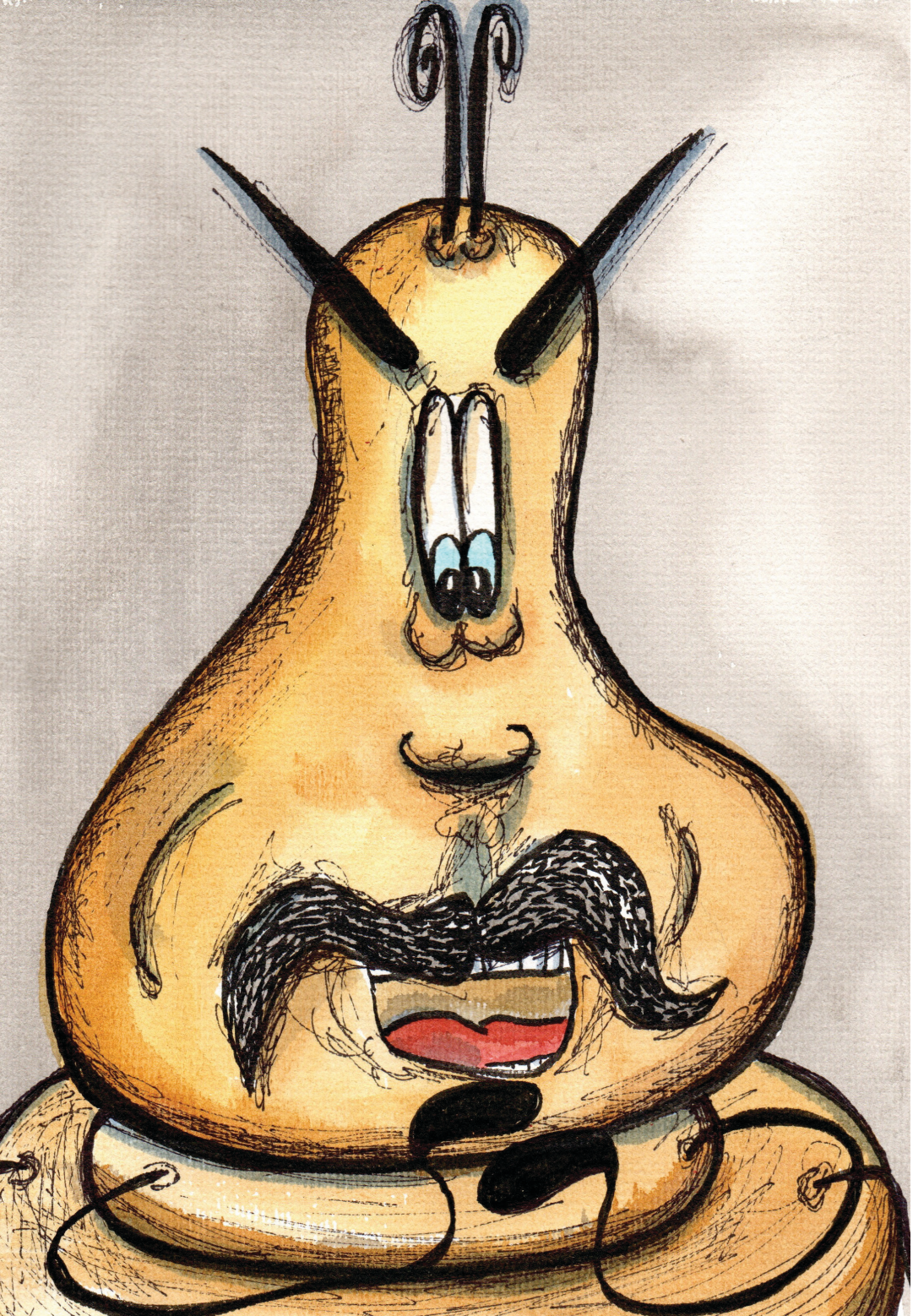
– Шта све може стати у један мрављи дан – мислио је Мика прије него што је легао да спава под један листић. – Нисам ја само небитни мрав који ништа не може да учини, већ прави осветник.

Ова мисао га је снажила, али га ипак, ако би био искрен према себи како га је мајка учила, та мисао није пољубила за лаку ноћ.

Наредних дана није губио вријеме. Експериментисао је са свим могућим облицима досадног, лаганог

и готово непримјетног довођења до лудила. Страдали су политичар, писац, возач аутобуса, пиљар, ауто-механичар и два лучка радника. Да је Мики неко рекао да постоји вода велика као небо, не би повјеровао. Баба га је учила да не вјерује.

Петог дана одлучи да крене у ухо једној младој пјевачици која је први пут наступала пред публиком. Непримјетно се попео на бину. Баш кад је хватао залет да се успење уз њену штиклу, непознат мрав се затрча на њега и поче да га удара јаким песницама.

– Губи се!

Мика прошкиљи кроз изударане очи кад угледа горостасног мрава како стоји изнад њега. Било му је јасно да је силеција прозрео његове намјере.

– Ово је моја територија, иди на друго мјесто!

Мика, наравно, није имао појма шта је то територија. Знао је да га боли око и знао је да је бијесан на овог мрава. Па добро, знао је и то да је овај мрав очигледно јачи од њега и да ће стати на пут његовим намјерама да се свети свим људима.

Мрав га је гледао.

– А – рече мрав – ти си један од оних што загорчавају живот другима само зато што њих нешто боли. Правиш глупости да би скренуо пажњу на себе.

Мика није знао шта би му одговорио. Усправио се и протеглао ножице не би ли провјерио има ли преломе.

Видјевши да му је поломио једну вијугицу, мрав се сажали па пожели да се Мики извини. Ипак, није могао тако нешто да дозволи себи. Мика би могао да помисли за њега да је слабић.

– Нећу да дозволим да напрскају под спрејом против мрара зато што је нека будала сметала пјевачици.

– А постоји ли спреј којим мрави могу да напрскају људе?

Мрав га погледа.

– Зашто би мрави прскали људе?

Мика заусти да каже: *Зато што су ми згазили маму.*

– Зато што газе све око себе и не осврћу се.

Мрав се замисли, као да је у Микином погледу наслутио нешто неизречено. Као да је то што Мика није изговорио у часу постала његова снага.

– Видим ја да се у тој твојој главици скупило свега и свачега, али свеједно ти нећу дати да направиш куршлус на мојој територији.

Мика и даље није знао шта је то територија, а сад није знао ни шта је то куршлус. Није баш пријатно када не знате много ријечи једних до других, то је као да улазите у неку непознату собу.

Мика помисли да га овај мрав просто тјера од себе. Плаши се спреја. То је бар логично. Мрав као да му поново прочита мисли.

– Да си хтио да скупљаш мрве, пустио би’ те да останеш са мном. Али се плашим да то што ти тражиш можеш да добијеш на другом мјесту. Иди да тражиш оне који читају.

Мика се пренерази.

– Људе?

– Људе, него шта. Је л’ сваки мрав исти? Није. Ја сам Лепи, ти си обичан мрав...

– Мика.

Мика му пружи руку. А тек онда му се вратише ријечи овог чудног мрава.

– Ти си Лепи?

– Чуо си нешто о чика Лепом? Ајде, реци слободно, знам све приче по граду.

Мика одлучи да прећути све што зна о њему захваљујући баки.

– Чудно ми је што имате име.

– Ах, то моје име... Добио сам га од једне мравице. Она је тако вољела да даје имена... Чек, па и ти имаш име?

КУРЬ

меркури

ЧЛУС

орнија -

Мика више није могао да издржи а да не заплаче. Сјетио се маме и потрчао из дворане свом снагом, док су му сузе лиле низ обрашчиће.

Мики уз сузе почеше да долазе мисли, сажали се на све људе којима је напакостио претходних дана: и на оног пекара што му је отјерао муштерију, и на оног возача аутобуса којем је помјерио руку, и на пјесника коме је пореметио концентрацију (кад би само знао шта значи та ријеч). Они нису били криви што је неки човјек нагазио на сладолед, па и сам тај дрипац, да ли је знао да под тим корнетом мама тражи комадић у којем је њихово вријеме за учење слова... И Мика сам, док је пакостио људима, није ли хтио да његова бол изађе напоље и да ли је знао да путници могу да попадају, да пекар може да остане без посла...

Чинити зло тако је лагано, а исправити лоше тешко је попут пењања уз најхрапавије дрво.

Ако сте мислили да су сузе мрављег покајања ситне, грдно сте се преварили. Када мрави плачу, њихове сузе су готово невдљиве, али огромне. На свијет

падају огромни балони невидљиве кише који потопе све. Кад се плусак смири, све у свемиру буде другачије и више нико није на оном мјесту на коме се затекао кад је плач почео.

Па тако ни сам мрав.

Мика се из сна пробудио у једном возу. Није могао да се сјети како је тамо доспио. Стајао је на прозору купеа и гледао како дрвеће брзо промиче. Много је времена прошло. Тада схвати да је он постао стари мрав.

– Узмите! – понуди га путник комадићем папирне марамице величине заноктице.

– Хвала Вам, господине – рече Мика учтиво.

– То је најмање што могу да учиним.

Обојица се насмијаше.

– Ја сам Мирослав Антић, песник. Понекад ме зову Мика – представи се необични господин у сивом џемперу.

Мика мрав застаде као да је у том трену открио читав свијет. *Зар је могуће да постоји човјек који се зове исто као ја?* – упита се Мика. Још га више изненади што овај *пјесник* није био нељубазан нити незајажљив. Чак га је и примијетио. Мика погледа комадић марамице у својим рукама. Био је добар према њему.

– Ја сам Мика!

– О! – отргну се пјеснику па се сад он замисли.

– Мрави обично немају имена. Ја га, захваљујући мојој мајци, имам. Као да ми је то од неке користи, кад мрављи живот не вриједи ни колико једна подерана папирна марамица...

Мика пјесник се на те ријечи намршти.

– Ви сигурно нисте чули за поезију?

– Не, никада – одговори Мика мрав.

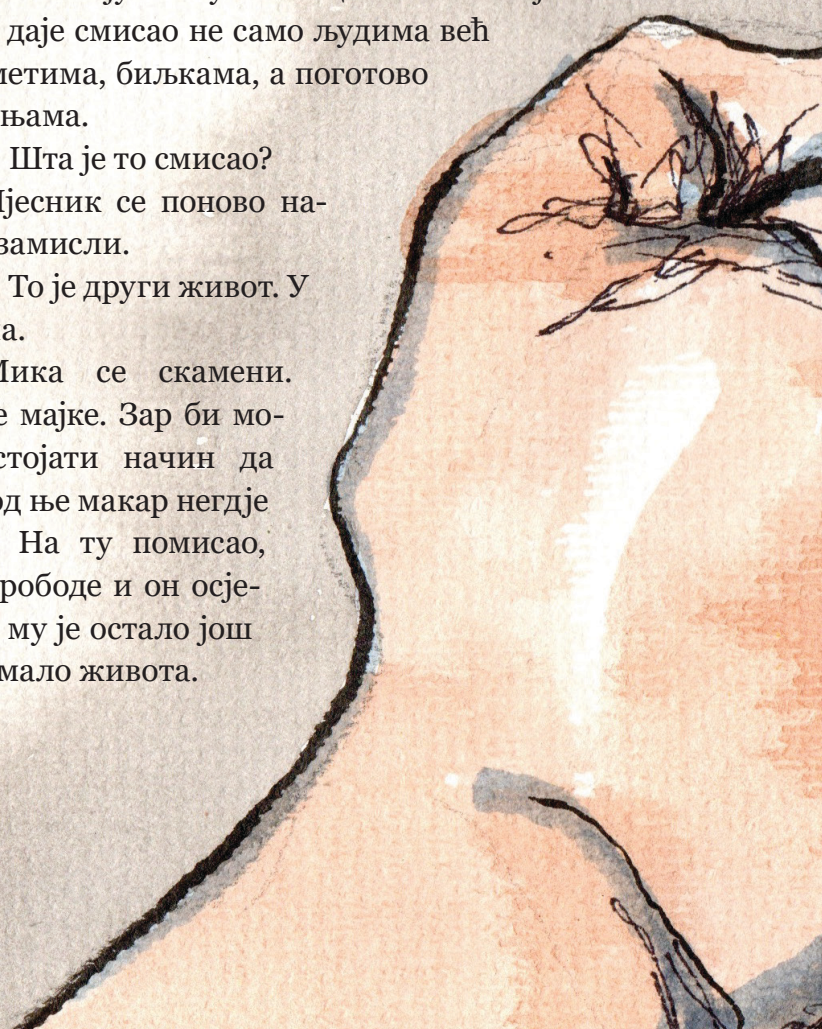
– Поезију пишу песници. А песник је неко ко даје смисао не само људима већ и предметима, биљкама, а поготово животињама.

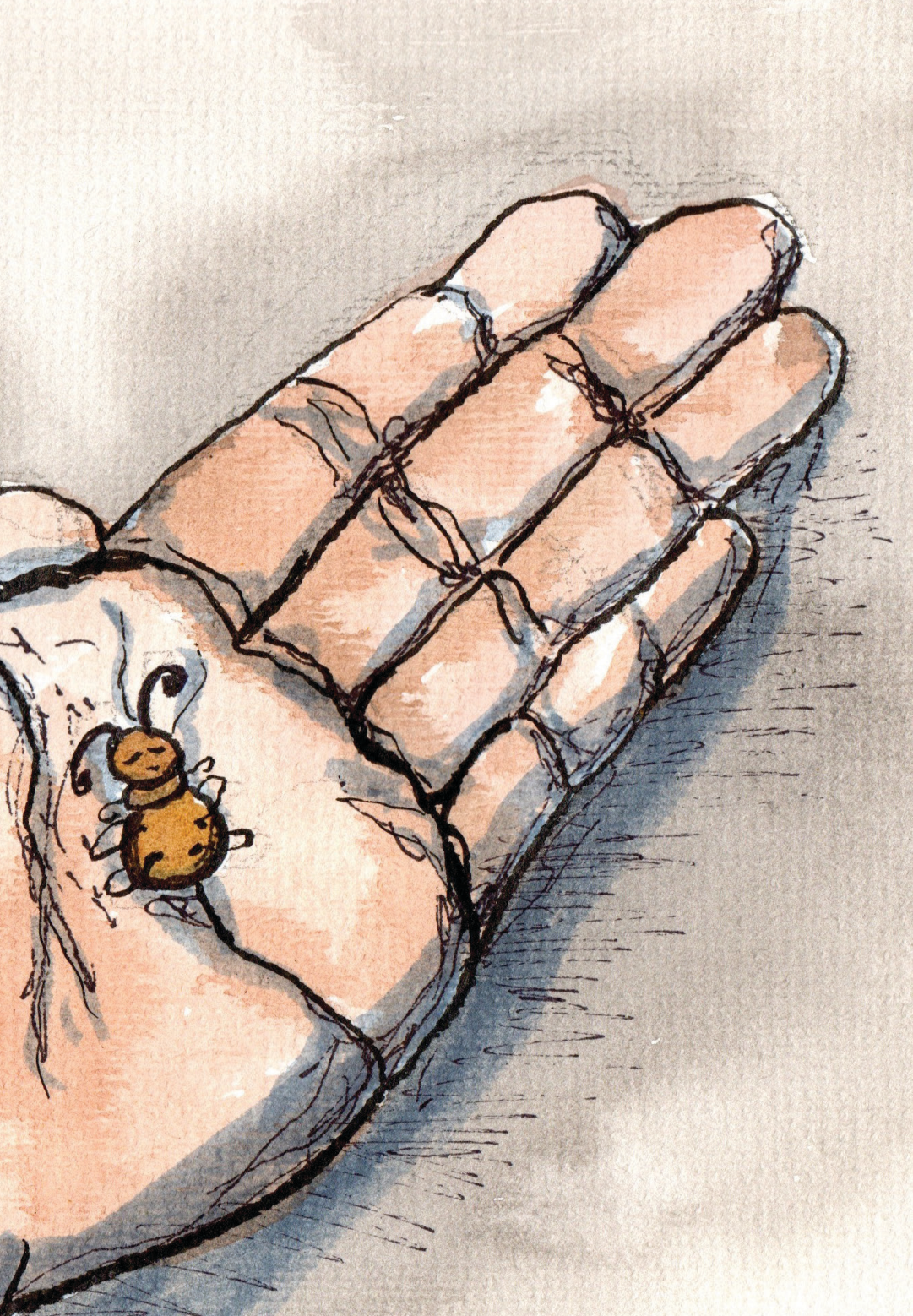
– Шта је то смисао?

Пјесник се поново на кратко замисли.

– То је други живот. У књигама.

Мика се скамени. Сјети се мајке. Зар би могао постојати начин да нешто од ње макар негдје остане? На ту помисао, Мику прободу и он осјети како му је остало још сасвим мало живота.

Мика пјесник као да му поново прочита мисли.

– Написаћу једну малу причу о теби.

– Је л' би у њу могао да ставиш и моју маму? И баку?

Пјесник климну главом.

– Добро је...

Мика мрав склопи своје мале очи заувјек.

Мика пјесник отвори прозор воза и загледа се у шарено цвијеће на ливади. Стави тијело Мике мрава на длан и провуче га кроз отвор. Вјетар је учинио своје.

Мика пјесник потом сједе на своје сједиште, извади свеску и крену да пише.

Живот градских мрава тежи је од живота мрава који станују на некој ливади или на селу...

Ријечи су саме текле, прича о Мики хтјела је да буде испричана. Међутим, када је дошао до краја, пјесник осјети да му нешто недостаје. Загледа се кроз прозор.

Као да у даљини, испод једног листа, видје Мику мрава како живи, учи неке мравиће словима и понекад гледа у хоризонт. Није више ни тако стар, опраштање испере талог година. Пјесник није знао да ли је тамо у трави, недалеко од шина, заиста видио мрава или тек своју жељу да је Мика наставио свој мрављи живот.

Пјесник заврши своју причу срећним крајем па се задовољно завали у сједиште воза, који је ћихутао као да се ништа не збива у његовим вагонима. Ни људима, ни мравима.

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

821.163.41-93-32

САВИЋ Милосављевић, Сања, 1988-

Прича о Мики мраву / Сања Савић Милосављевић ;
[илустрације ауторка]. - Београд : Бедем књиге ; Голубац :
Народна библиотека „Вељко Дугошевић”,
2023 (Младеновац : Пресинг издаваштво). - 42 стр. :
илустр. ; 21 cm

“Књига је објављена уз подршку Министарства културе и
информисања Републике Србије”--> насл. стр. - Тираж 300

ISBN 978-86-81862-08-7 (БК)

COBISS.SR-ID 126269705